

99

OBWIESZCZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 22 lutego 1947 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym.

Na podstawie art. 3 dekretu z dnia 28 stycznia 1947 r. o zmianie dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 74) ogłaszam w załączeniu jednolity tekst dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 14) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych dekretem z dnia 28 stycznia 1947 r. o zmianie dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 74) z zastosowaniem nowej numeracji działów, artykułów i ustępów.

Podany w załączniku do obwieszczenia niniejszego jednolity tekst dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 1947 r., nie obejmuje przepisu art. 2 dekretu z dnia 28 stycznia 1947 r. o zmianie dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 74) jako niewłączonego przez ten dekret do tekstu de-

krety z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym. Brzmienie tego przepisu jest następujące:

„Art. 2. 1. Przepisy dekretu niniejszego stosuje się do dochodów osiągniętych od dnia 1 stycznia 1947 r. oraz do nadwyżek osiągniętych w roku 1946/47 przez podatników prowadzących księgi handlowe, gdy przyjęty przez nich rok rachunkowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym z wyjątkiem przepisu art. 1 pkt 11), który stosuje się do dochodów osiągniętych w roku podatkowym 1946.

2. Upoważnia się Ministra Skarbu do zastosowania całości lub niektórych przepisów niniejszego dekretu do dochodów osiągniętych w roku podatkowym 1946 przez przedsiębiorstwa państwowe oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym.”

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

Załącznik do obwieszczenia
Ministra Skarbu z dnia 22
lutego 1947 r. (poz. 99).

D E K R E T

z dnia 8 stycznia 1946 r.

o podatku dochodowym.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

D z i a ł I.

Obowiązek podatkowy.

Art. 1. (1) Obowiązkowi podatkowemu podlegają osoby fizyczne, prawne oraz spadki nieobjęte.

(2) Przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe podlegają obowiązkowi podatkowemu, a mianowicie każde przedsiębiorstwo oddzielnie niezależnie od tego, czy ma odrębną osobowość prawną.

Art. 2. (1) Podatnicy poza wymienionymi w ust. (2) podlegają opodatkowaniu według przepisów działu II.

(2) Przedsiębiorstwa państwowe oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod za-

rzędem państwowym podlegają opodatkowaniu według przepisów działu III.

(3) Upoważnia się Ministra Skarbu do wyłączenia w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania i właściwym ministrem spod działania przepisu ust. (2) i pociągania do obowiązku podatkowego według przepisów działu II całych grup bądź poszczególnych przedsiębiorstw państwowych oraz przedsiębiorstw i majątków pozostających pod zarządem państwowym.

(4) Upoważnia się Ministra Skarbu do pociągania w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania i właściwym ministrem do obowiązku podatkowego według przepisów działu III przedsiębiorstw państwowych mających formę prawną spółek handlowych oraz przedsiębiorstw o kapitale mieszanym: państwowym, spółdzielczym i związków samorządu terytorialnego na wniosek organu zarządzającego tymi przedsiębiorstwami, powzięty na skutek uchwały organu stanowiącego.

Art. 3. (1) Obowiązek podatkowy jest nieograniczony lub ograniczony.

(2) Nieograniczony obowiązek podatkowy obejmuje dochód ze wszystkich źródeł (art. 8) bez względu na miejsce ich położenia.

(3) Ograniczony obowiązek podatkowy obejmuje dochód ze źródeł wymienionych w ust. (5).

(4) Nieograniczonemu obowiązkowi podlegają:

- 1) osoby fizyczne, mające na obszarze Rzeczypospolitej miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu;
- 2) spadki nieobjęte po osobach wymienionych w punkcie poprzednim;
- 3) osoby prawne, których siedziba lub zarząd znajduje się na obszarze Rzeczypospolitej;
- 4) przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym lub samorządowym.

(5) Ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu podlegają:

- 1) osoby fizyczne, nie mające na obszarze Rzeczypospolitej miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu, spadki nieobjęte po tych osobach fizycznych oraz osoby prawne, których ani siedziba ani zarząd nie znajdują się na obszarze Rzeczypospolitej, od dochodu, osiąganego na obszarze Rzeczypospolitej z następujących źródeł przychodów:
 - a) z nieruchomości oraz z wierzytelności zabezpieczonych na nieruchomościach,
 - b) z wykonywania świadczeń rzeczy lub usług, podlegających podatkowi obrotowemu,

c) z opłat za korzystanie z patentów na wynalazki, wynalazków, specjalnych metod produkcji itp. (opłaty licencyjne);

2) osoby fizyczne przybyłe do Rzeczypospolitej na pobyt czasowy w rozmiarze i w warunkach przewidzianych w art. 14 ust. (4).

Art. 4. (1) Obowiązek podatkowy rozpoczyna się z chwilą osiągnięcia przychodów ze źródeł wymienionych w art. 8 i w art. 3 ust. (5) pkt 1).

(2) Dla podatników wymienionych w art. 14 ust. (4) obowiązek podatkowy rozpoczyna się z chwilą osiągnięcia przychodów z czynności zarobkowych.

(3) Obowiązek podatkowy kończy się z upływem roku podatkowego, w ciągu którego ustał przychód ze źródeł wymienionych w art. 8 i w art. 3 ust. (5) pkt 1).

(4) W razie śmierci podatnika podatek wymierza się na imię zmarłego podatnika od dochodu uzyskanego przed śmiercią.

Art. 5. Dochód osób fizycznych i spadków nieobjętych wymienionych w art. 3 ust. (4) pkt 1) i 2) ze źródeł wyszczególnionych w art. 3 ust. (5) pkt 1), znajdujących się poza obszarem Rzeczypospolitej, wyłącza się od opodatkowania, jeżeli będzie udowodnione, że podlegają one tam podatkowi tego samego rodzaju i jeżeli właściwe obce państwo postępuje według zasad wzajemności co do takich samych dochodów ze źródeł położonych na obszarze Rzeczypospolitej.

Zwolnienia podmiotowe.

Art. 6. Od podatku dochodowego wolne są:

- 1) Skarb Państwa oraz instytucje i związki samorządowe z wyjątkiem przedsiębiorstw państwowych i samorządowych oraz przedsiębiorstw i majątków pozostających pod zarządem państwowym lub samorządowym;
- 2) przedsiębiorstwa państwowe i związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego, jeżeli prowadzone są wyłącznie na potrzeby administracji państwowej albo związków samorządu terytorialnego;
- 3) przedsiębiorstwa państwowe, rozliczające się centralnie ze Skarbem Państwa w ramach budżetu państwowego i wyszczególnione w zarządzeniu Ministra Skarbu, ogłoszonym w Monitorze Polskim;
- 4) przedsiębiorstwa związków samorządu terytorialnego rozliczające się centralnie ze związkiem samorządowym w ramach

- budżetu danego związku samorządu terytorialnego; za rozliczające się centralnie uważa się przedsiębiorstwa samorządowe własne, dzierżawione bądź też pozostające w zarządzie związku samorządu terytorialnego, których plan finansowo-gospodarczy wchodzi do budżetu związku samorządu terytorialnego wprost lub w formie załącznika; na równi z rozliczającymi się centralnie przedsiębiorstwami związków samorządu terytorialnego traktuje się przedsiębiorstwa prowadzone bezpośrednio lub za pośrednictwem wyodrębnionych organów przez dwa lub więcej związków samorządu terytorialnego, jeżeli obsługują teren przyległych do siebie gmin wiejskich lub miejskich; okoliczność, że przedsiębiorstwa te nie wchodzi całą nadwyżką lub stratą eksploatacyjną do budżetu lub załącznika do budżetu jednego związku samorządu terytorialnego nie stoi na przeszkodzie do przyznania zwolnienia;
- 5) osoby uwierzytelnione przy Rządzie Rzeczypospolitej jako przedstawiciele dyplomatyczni lub konsularni państw obcych oraz przydzieleni im urzędnicy i osoby pozostające w ich służbie, jeżeli są cudzoziemcami, a także inne osoby, którym na podstawie układów międzynarodowych lub według zasad prawa międzynarodowego służy przywilej zwolnienia od podatku dochodowego — od dochodu osiąganego ze źródeł położonych za granicą;
 - 6) osoby prawne, których dochód zgodnie ze statutem jest obracany w całości na cele ogólnej użyteczności, naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe, wyznaniowe, opieki społecznej i dobroczynne; osoby te podlegają jednak obowiązkowi podatkowemu z tej części dochodu, którą uzyskały z przedsiębiorstw obliczonych na zysk;
 - 7) związki zawodowe, których dochody osiąmane z działalności statutowej obracane są w całości na cele przewidziane w statucie;
 - 8) osoby, podlegające podatkowi gruntowemu, jeżeli obok gospodarstwa rolnego bądź wcale nie mają innych źródeł przychodów, wymienionych w art. 8, bądź też jeżeli dochód roczny z tych źródeł nie przekracza kwoty dochodu zwolnionej od podatku w myśl art. 14.

D z i a ł II.

Przedmiot opodatkowania.

Art. 7. (1) Przedmiotem opodatkowania jest dochód.

(2) Dochodem jest suma nadwyżek z poszczególnych źródeł przychodów po potrąceniu

niedoborów z pozostałych źródeł (art. 8) z wyjątkiem niedoborów ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych (art. 8 ust. (2) pkt 6) i po odliczeniu wydatków szczególnych (art. 12).

(3) Za dochód osób podlegających ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu (art. 3 ust. (5) pkt 1) z wierzytelności zabezpieczonych na nieruchomościach uważa się 65% przychodu z tych wierzytelności.

Art. 8. (1) Nadwyżką lub niedoborem ze źródła przychodów jest różnica między sumą przychodów z tego źródła (art. 9) a kosztami ich uzyskania (art. 10).

(2) Źródłami przychodów są:

- 1) gospodarstwa rolne, nie zwolnione od podatku na podstawie art. 6 pkt 8);
- 2) inne nieruchomości;
- 3) przedsiębiorstwa;
- 4) zajęcia zawodowe i wszelkie inne zatrudnienia o celach zarobkowych z wyjątkiem wynagrodzeń za pracę;
- 5) kapitały pieniężne i prawa majątkowe;
- 6) sprzedaż przedmiotów i praw majątkowych wymienionych w ust. (4);
- 7) inne źródła nie wymienione w punktach poprzedzających.

(3) Nadwyżkę z gospodarstwa rolnego ustala się w stosunku do przychodu przyjętego za podstawę przy wymiarze podatku gruntowego na podstawie normy procentowej określonej rozporządzeniem Ministra Skarbu.

(4) Źródłem przychodów w rozumieniu art. 8 ust. (2) pkt 6) jest sprzedaż:

- a) nieruchomości gruntowych i budynkowych bądź ich części, z wyjątkiem gospodarstw rolnych,
- b) przedsiębiorstw bądź ich części,
- c) udziałów w spółkach z wyjątkiem akcji,
- d) innych przedmiotów majątkowych, jeżeli sprzedaż ma charakter transakcji spekulacyjnej,
- e) praw majątkowych a w szczególności praw patentowych z wyjątkiem sprzedaży wynalazków własnych, specjalnych metod produkcji, rent wszelkiego rodzaju, prawa użytkowania i używania z wyjątkiem prawa użytkowania gospodarstw rolnych, praw autorskich i innych.

(5) Sprzedaż przedmiotów i praw majątkowych uzyskanych przez podatnika w drodze spadku, zapisu, darowizny lub wyposażenia nie stanowi źródła przychodów.

(6) Nadwyżką ze sprzedaży przedmiotów i praw majątkowych jest różnica między ceną uzyskaną ze sprzedaży tych przedmiotów i praw majątkowych a kosztem ich nabycia

lub wytworzenia, zmniejszona o wartość poczynionych nakładów w czasie posiadania przedmiotów i praw majątkowych trwale zwiększających lub ulepszających ich substancję oraz o koszty sprzedaży, a zwiększona o wartość dokonanych odpisów na zużycie.

(7) Zasady szacowania różnicy cen sprzedaży i zakupu przedmiotów i praw majątkowych ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Art. 9. (1) Przychodami są pieniądze lub wartości pieniężne rzeczywiście otrzymane z jednego ze źródeł przychodów określonych w art. 8 i w art. 3 ust. (5) pkt 1), jak również wartość użytkowa tych źródeł lub ich części, jeżeli są użytkowane przez podatnika lub członków jego rodziny w przypadku łącznego opodatkowania (art. 15).

(2) U podatników, prowadzących księgi handlowe, należy się kierować zasadami księgowości, tj. brać w rachubę również takie zaksięgowane przychody, które mają dopiero wpłynąć, oraz takie koszty, które zostały już zarachowane, chociaż ich jeszcze nie poniesiono, jeżeli odnoszą się do danego roku rachunkowego.

(3) Wartość pieniężną przychodów w naturze oblicza się według przeciętnych cen rynkowych z okresu opodatkowania w miejscu, w którym znajduje się źródło tych przychodów.

Art. 10. (1) Kosztami uzyskania przychodów z poszczególnego źródła są wszelkie koszty ponoszone w celu osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów z wyjątkiem kosztów, wymienionych w art. 11. Są przeto również kosztami uzyskania:

- 1) prawidłowe coroczne odpisy na zużycie; co do terminowych praw majątkowych nabytych odpłatnie odpisy te powinny być obliczane w stosunku do wartości i czasu korzystania; wartość przedmiotów podlegających zużyciu należy przyjąć dla celów obliczenia wysokości odpisów na zużycie według norm ustalonych w tym celu przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia;
- 2) straty częściowe lub całkowite na przedmiotach majątkowych, które służą do osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów i podlegają zużyciu; straty te są potrącalne w udowodnionej wysokości, nie pokrytej sumą ubezpieczeniową i odpisami z tytułu zużycia i tylko z przychodów tego roku, w którym strata rzeczywiście nastąpiła; potrącanie takich strat z przychodów następnych lat nie jest

dopuszczalne; straty w majątku podatnika służącym do osiągnięcia, zachowania lub zabezpieczenia przychodów, lecz nie podlegającym zużyciu, np. w gotowiźnie; zapasach towarów, surowców, wyrobów gotowych itp., mogą być w całości lub części uznane za koszty uzyskania przychodów z poszczególnego źródła, jeżeli rozmiar straty istotnie osłabia zdolność gospodarczą podatnika;

- 3) składki na rzecz związków zawodowych lub grup gospodarczych, do których podatnik należy;
- 4) odsetki od długów i oparte na szczególnych tytułach prawnych renty i trwale ciężary;
- 5) podatki i inne daniny publiczne wraz z dodatkami za zwłokę z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych oraz składki ubezpieczeniowe, przypadające z danego źródła przychodów.

(2) Koszty uzyskania są potrącalne tylko w tym roku podatkowym, w którym zostały poniesione. Prowadzący księgi handlowe mogą jednak jednorazowo odpisać całkowitą wartość przedmiotów, których zwykły okres zużycia nie przekracza lat pięciu lub których koszt nabycia nie przekracza 10.000 zł. Odpisania te mogą być dokonane wyłącznie w tym roku podatkowym, w którym przedmioty zostały nabyte.

Art. 11. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów:

- 1) wydatków na nabycie, powiększenie lub ulepszenie źródła przychodów; wydatki te jednak należy uwzględnić przy ustalaniu nadwyżki ze sprzedaży przedmiotów majątkowych i to bez względu na czas ich poniesienia;
- 2) wydatków na umorzenie długów oraz kapitałów włożonych w źródło przychodów przez osoby z niego korzystające;
- 3) wydatków na prowadzenie gospodarstwa domowego podatnika i na utrzymanie członków jego rodziny, chyba że są stale zatrudnieni w gospodarstwie rolnym podatnika albo też w jego przedsiębiorstwie;
- 4) procentów od własnego kapitału włożonego przez podatnika w źródło przychodów;
- 5) kwot rozdzielonych przez osobę prawną między udziałowców i akcjonariuszów tytułem: a) udziału w zyskach lub dywidend, b) procentów i wynagrodzeń za udzielone pożyczki lub oddane do użytkowania wkłady niepieniężne, jeżeli te procenty i wynagrodzenia przekraczają

- normy, jakie będą w tym względzie określone w rozporządzeniu Ministra Skarbu;
- 6) kosztów uzyskania przychodów ze źródeł znajdujących się na obszarze Rzeczypospolitej lub za granicą, jeżeli dochody z tych źródeł w ogóle nie podlegają opodatkowaniu albo są zwolnione od podatku z mocy niniejszego dekretu lub przepisów szczególnych;
 - 7) wydatków na podatek dochodowy, nadzwyczajny podatek od wzbogacenia wojennego, podatek od spadków i darowizn, daninę narodową na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych i innych podatków osobistych wraz z należnościami ubocznymi i kosztami egzekucyjnymi;
 - 8) grzywien i kar pieniężnych wraz z należnościami ubocznymi i kosztami egzekucyjnymi;
 - 9) nadwyżek kwot pensyj i wszelkiego rodzaju wynagrodzeń osób, które biorą udział w zarządzie przedsiębiorstwa bądź należą do składu rady nadzorczej, komitetu dyskontowego i komisji rewizyjnej lub działają z ich ramienia, bądź są upoważnione do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa, jak również innych pracowników umysłowych na stanowiskach kierowniczych ponad normy, które ustali rozporządzenie Ministra Skarbu z uwzględnieniem rodzaju i rozmiaru przedsiębiorstw, wysokości kapitału i obrotu;
 - 10) ofiar wszelkiego rodzaju;
 - 11) funduszy rezerwowych wszelkiego rodzaju z wyjątkiem wymienionych w art. 13 pkt 9) i 10).

Art. 12. (1) Wydatkami szczególnymi są:

- 1) oparte na tytułach prawnych renty i trwałe ciężary, jeżeli nie są kosztami uzyskania (art. 10), z wyjątkiem świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania wolnych od podatku w myśl art. 13 pkt 2);
- 2) opłaty z tytułu ubezpieczenia osobowego podatnika i będących na jego utrzymaniu małżonka i dzieci do wysokości 8.000 zł rocznie za każdą ubezpieczoną osobę, jeżeli opłaty te zostały uiszczone polskim zakładom ubezpieczeniowym lub zagranicznym dopuszczonym do działalności na obszarze Rzeczypospolitej.

(2) Wydatków szczególnych nie odlicza się przy ustalaniu dochodu podatników, podlegających ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu (art. 3 ust. 5).

Zwolnienia przedmiotowe.

Art. 13. Wolne od podatku są:

- 1) udziały w zyskach lub dywidendy (art. 11 pkt 5) lit. a), jeżeli są wypłacane przez

- osobą prawną, której siedziba lub zarząd znajduje się na obszarze Rzeczypospolitej;
- 2) przychody na pokrycie kosztów utrzymania otrzymane od zamieszkałych na obszarze Rzeczypospolitej osób fizycznych;
- 3) wygrane loteryjne i losowe, z wyjątkiem wygranych uzyskanych na losy nie sprzedane przez osoby trudniące się sprzedażą losów loteryjnych;
- 4) zapomogi z funduszy publicznych i zrzeszeń zawodowych na popieranie nauki, kultury i sztuki;
- 5) stypendia dla młodzieży kształcącej się w zakładach naukowych;
- 6) nadzwyczajne przychody w postaci spadków, zapisów, darowizn i wyposażenia;
- 7) kwoty otrzymane z tytułu ubezpieczenia na życie;
- 8) kwoty otrzymane z tytułu spłaty wierzytelności;
- 9) w zakładach ubezpieczeń przelewy na rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w zakresie potrzebnym dla świadczeń z umów ubezpieczeniowych aktualnych w dniu bilansowym;
- 10) u podatników, prowadzących księgi handlowe, zyski księgowe, powstające przez to, że podatnik uzyskał od wierzycieli całkowity lub częściowy opust z długów w celu uzdrowienia stosunków majątkowych, nadwyrężonych przez poniesione straty, oraz rezerwy przeznaczone na pokrycie należności, których nieściągalność została udowodniona lub uprawdopodobniona. Warunki, pod którymi wspomniane zyski i rezerwy są wolne od podatku, określi rozporządzenie Ministra Skarbu.

Podstawa opodatkowania.

Art. 14. (1) Opodatkowaniu podlega dochód (art. 7) przekraczający 72.000 zł, a osiągnięty w ciągu roku podatkowego.

(2) Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy lub rachunkowy, w którym dochód został osiągnięty.

(3) Jeżeli okres rachunkowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, opodatkowaniu podlega dochód osiągnięty w okresie rachunkowym. Okres rachunkowy powinien w zasadzie obejmować 12 miesięcy, jednak w przypadku założenia przedsiębiorstwa, zaprowadzenia ksiąg handlowych oraz gospodarczo uzasadnionego przejścia przy księgach handlowych z roku kalendarzowego na rok rachunkowy nie pokrywający się z rokiem kalendarzowym lub odwrotnie, w wyniku czego okres rachunkowy obejmuje mniej lub więcej niż 12 miesięcy, dochód osiągnięty w okresie rachunkowym podlega opodatkowaniu według tej stopy podatku ze skali art. 18, jaka przy-

pada od dochodu osiągniętego w tym okresie rachunkowym.

(4) U osób, które przybyły do Rzeczypospolitej na pobyt czasowy, z góry określony co do czasu trwania, nie przekraczający jednak sześciu miesięcy, w celu wykonywania przedsiębiorstwa, zajęcia zawodowego lub jakiegokolwiek innego zatrudnienia zarobkowego, przyjmuje się za podstawę opodatkowania dochód osiągnięty w okresie wykonywania tych czynności i stosuje do niego stopę podatku odpowiadającą temu dochodowi, obliczonemu w stosunku rocznym. Jeżeli z góry przewiduje się pobyt dłuższy niż sześć miesięcy, osoby te podlegają nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu (art. 3 ust. (4)).

Art. 15. (1) Dochody małżonków opodatkowuje się łącznie. Wymiaru podatku dokonuje się na imię obojga małżonków.

(2) Przepisu ust. (1) nie stosuje się do małżonków, co do których istnieje prawomocne orzeczenie sądowe o rozłączeniu.

(3) Dochody krewnych zstępnych dolicza się do dochodu krewnego wstępnego, jeżeli mu służy prawo pobierania pożytków ze źródeł przychodów tych zstępnych.

Art. 16. (1) Dochody z udziału w spółce jawnej, wspólnej własności, wspólnym posiadaniu lub wspólnym użytkowaniu opodatkowuje się osobno dla każdego uczestnika w stosunku do jego udziału. W braku przeciwnego dowodu przyjmuje się, że udziały są równe.

(2) Dochody komandytariusza i cichego spółnika uważa się za dochód z przedsiębiorstwa.

Art. 17. (1) Jeżeli podatnik, pozostający w bezpośrednim lub pośrednim związku gospodarczym z osobą, mającą siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą, tak układa bieg swych interesów, że dzięki temu związkowi uzależniającemu go od tej drugiej osoby lub będącemu szczególnie korzystnym dla osoby, mającej siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą, wcale nie wykazuje dochodu albo też wykazuje dochód mniejszy od tego, jakiego by należało oczekiwać, gdyby wspomniany związek nie istniał, wówczas dochód danego podatnika należy ustalić bez uwzględnienia obciążeń szczególnych, wynikających z powyższego związku.

(2) Jeżeli przewidziane w ust. (1) ustalenie kwoty dochodu na podstawie ksiąg handlowych natrafia na trudności, wówczas dochód będzie ustalony na podstawie innych dowodów.

(3) Przepisy dwu ustępów poprzedzających należy odpowiednio stosować również i wówczas, gdy podatnik wykorzystując swój związek gospodarczy z osobą, której przysługują szcze-

gólne ulgi w podatku dochodowym albo też, dokonując transakcji z innym podatnikiem na warunkach rażąco korzystniejszych i odbiegających od stosowanych ogólnie norm w czasie i miejscu dokonywania transakcji, przerzuca całość lub część swego dochodu bądź na osobę korzystającą z ulg, bądź na innego podatnika i wskutek tego nie wykazuje dochodu w takiej wysokości, jakiej należałoby oczekiwać, gdyby wspomniany związek nie istniał lub gdyby wspomniana transakcja nie została zawarta.

Wysokość podatku.

Art. 18. (1) Podatek wymierza się według następującej skali:

Stopień dochodu	Kwota dochodu złotych		Stopa podatku %
	ponad	do	
1	72.000	80.000	2
2	80.000	90.000	2,5
3	90.000	100.000	3
4	100.000	110.000	3,5
5	110.000	120.000	4
6	120.000	130.000	4,5
7	130.000	140.000	5
8	140.000	150.000	6
9	150.000	170.000	7
10	170.000	190.000	8
11	190.000	210.000	9
12	210.000	230.000	10
13	230.000	250.000	11
14	250.000	300.000	13
15	300.000	350.000	15
16	350.000	400.000	17
17	400.000	450.000	19
18	450.000	500.000	21
19	500.000	600.000	23
20	600.000	700.000	25
21	700.000	800.000	27
22	800.000	900.000	29
23	900.000	1.000.000	31
24	1.000.000	1.200.000	33
25	1.200.000	1.400.000	35
26	1.400.000	1.600.000	37
27	1.600.000	1.800.000	39
28	1.800.000	2.400.000	41
29	2.400.000	3.000.000	43
30	3.000.000	3.600.000	45
31	3.600.000	4.200.000	47
32	4.200.000	—	50

(2) Dla ustalenia stopy procentowej i obliczenia podatku dochód zaokrągla się do pełnych dziesiątków złotych w dół, podatek zaś do pełnych złotych w dół.

(3) Podatek należy jednak wymierzać w ten sposób, aby z dochodu wyższego stopnia po potrąceniu podatku nie pozostało mniej

niż zostaje z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia po potrąceniu podatku, na ten stopień przypadającego.

(4) Jeżeli po potrąceniu przypadającej kwoty podatkowej pozostaje z dochodu ustalonego do wymiaru podatku mniej niż wynosi najwyższy dochód wolny od podatku, należy podatek wymierzyć tylko w wysokości nadwyżki dochodu ponad kwotę najwyższego dochodu wolnego od podatku.

Art. 19. (1) Podatek o 25% niższy od podatku przypadającego według skali z art. 18 ust. (1), jednak nie przekraczający 33 $\frac{1}{3}$ % dochodu opłacają:

- 1) spółdzielnie należące do związku rewizyjnego, z wyjątkiem spółdzielni kredytowych, poza wymienionymi w pkt 2);
- 2) spółdzielnie kredytowe w rozumieniu art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321) należące do związku rewizyjnego spółdzielni i odpowiadające następującym warunkom:
 - a) za podstawowy przedmiot przedsiębiorstwa mają udzielanie pożyczek i przyjmowanie wkładów,
 - b) udzielają pożyczek wyłącznie członkom do wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu,
 - c) odbiór wpłat na rachunek członków i osób trzecich ograniczają do inkasa weksli i dokumentów,
 - d) czynności bankowe ograniczają do zakresu przewidzianego w art. 91 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321); warunkowi temu nie uchybia prowadzenie — za osobnym zezwoleniem Ministra Skarbu — kupna i sprzedaży walut obcych,
 - e) osiągają z tytułu pobieranych procentów od pożyczek i od sum, lokowanych w związkowej centrali finansowej, przychód stanowiący co najmniej $\frac{2}{3}$ ogólnego przychodu, uzyskanego w roku obrachunkowym;
- 3) komunalne kasy oszczędności działające na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860), które udzielają pożyczek do wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu, przy zachowaniu warunków przewidzianych w pkt 2) lit. a) i e);
- 4) przedsiębiorstwa związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem związków samorządu terytorialnego.

(2) Ulga, o której mowa w ust. (1), nie przysługuje spółdzielniom wymienionym w pkt 1) i 2) tego ustępu, co do których związek rewizyjny lub Państwowa Rada Spółdzielcza stwierdziła, że działalność spółdzielni jest niezgodna z zasadami ruchu spółdzielczego; ulga ta nie przysługuje, poczynając od dnia, od którego według orzeczenia związku rewizyjnego lub Państwowej Rady Spółdzielczej działalność spółdzielni nie była zgodna z zasadami ruchu spółdzielczego.

Art. 20. Minister Skarbu może na poszczególne lata podatkowe obniżać w drodze rozporządzeń stopę podatku ustaloną w art. 18 oraz podwyższać kwotę dochodu wolnego od opodatkowania.

Art. 21. (1) Jeżeli podatnik ma na utrzymaniu więcej niż dwoje dzieci, podatek obniża się o 25%, jeżeli ma więcej niż czworo dzieci, podatek obniża się o 50%. Całkowite zwolnienie od podatku następuje wtenczas, jeżeli podatnik ma więcej niż 6-cioro dzieci na utrzymaniu.

(2) Zniżka, o której mowa w ust. (1), odnosi się tylko do tych podatników, których dochód nie przekracza 240.000 zł rocznie z wyłączeniem podatników podlegających ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu.

(3) Za dzieci uważa się dzieci z małżeństwa, pozamałżeńskie, przysposobione i pasierbów do lat 18, jeżeli nie są podatnikami w podatku dochodowym lub w podatku od wynagrodzeń.

(4) Ta sama zniżka przysługuje również na dzieci starsze do ukończenia przez nie 24 lat życia, jeżeli pobierają one naukę lub odbywają praktykę zawodową i jeżeli nie są podatnikami w podatku dochodowym lub w podatku od wynagrodzeń.

(5) Jeżeli podatnikiem jest kobieta, ulga, o której mowa w ustępach poprzedzających, następuje: w rozmiarze 25%, gdy ma na utrzymaniu więcej niż jedno dziecko, w rozmiarze 50%, gdy ma na utrzymaniu więcej niż troje dzieci. Całkowite zwolnienie następuje, gdy ma na utrzymaniu więcej niż czworo dzieci.

Art. 22. (1) Podatek obliczony według skali z art. 18 ust. (1) podwyższa się:

- 1) o 20% dla podatników w wieku ponad 21 lat, nieżonatych lub niezamężnych, nie mających na utrzymaniu dzieci i osiągających dochód ponad 120.000 zł rocznie;
- 2) o 10% dla podatników żonatych lub zamężnych od lat przeszło dwóch, lecz nie mających na utrzymaniu dzieci, jeżeli podatnicy ci osiągają dochód ponad 160.000 zł rocznie.

(2) Przepisu ust. (1) nie stosuje się, gdy osoby wymienione w tym ustępie miały na utrzymaniu dzieci co najmniej przez okres 10 lat.

Art. 23. Nadzwyczajne okoliczności osłabiające zdolność płatniczą podatnika np. długotrwała choroba, nieszcześliwy wypadek, śmierć pozostającego na utrzymaniu podatnika członka rodziny, koszty związane z urodzeniem dziecka itp. mogą być podstawą do zmniejszenia podatku i zaliczek na podatek. Władza skarbowa (wymiarowa lub odwoławcza) na wniosek podatnika może w tym przypadku odliczyć z dochodu kwotę faktycznie z tego tytułu poniesionych wydatków, jeżeli uzna, że podatek tej ulgi potrzebuje.

Płatność podatku.

Art. 24. (1) Upoważnia się Ministra Skarbu do wprowadzenia w drodze rozporządzeń obowiązku wpłacania zaliczek na podatek dochodowy oraz przedpłat na poczet tych zaliczek dla wszystkich lub niektórych grup podatników. Rozporządzenia te określą sposób obliczania zaliczek i terminy ich płatności oraz podstawę ustalania wysokości przedpłat na zaliczki, termin i tryb ich uiszczania.

(2) Podatnicy, którzy w terminie składania zeznań podatkowych o dochodzie zeznania te złożyli, powinni w tymże terminie uiścić dalszą zaliczkę na podatek w wysokości różnicy pomiędzy kwotą podatku przypadającego od zeznanego dochodu, a sumą zaliczek należnych w myśl ust. (1); podatnicy, którzy jednak mimo ciążącego na nich obowiązku zeznań podatkowych nie złożyli, obowiązani są uiścić w tym terminie kwotę równającą się podatkowi, wymierzonemu za poprzedni rok podatkowy, również po potrąceniu zaliczek należnych w myśl ust. (1).

(3) Różnica pomiędzy kwotą podatku ustaloną przez władzę wymiarową za rok podatkowy, a kwotą przypadającą w myśl ust. (2) płatna jest w ciągu miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

Art. 25. Upoważnia się Ministra Skarbu do zarządzenia poboru podatku dochodowego od niektórych grup podatników w formie ryczałtu bez ustalania kwoty dochodu w każdym poszczególnym przypadku. Rozporządzenie Ministra Skarbu ustali sposób zryczałtowania podatku oraz terminy płatności.

D z i a ł III.

Art. 26. (1) Przedsiębiorstwa państwowe opłacają podatek w wysokości określonej dekretem z dnia 4 czerwca 1946 r. o podziale zysku i pokrywaniu strat w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 216).

(2) Podatek nie może być w każdym razie niższy niż:

- a) 10% przy dochodzie rocznym, przekraczającym 230.000 zł,
- b) 2% — 10% przy dochodzie rocznym

nie przekraczającym 230.000 zł, a to według skali art. 18 ust. (1).

(3) Do przedsiębiorstw i majątków pozostających pod zarządem państwowym mają odpowiednie zastosowanie przepisy dekretu z dnia 4 czerwca 1946 r. o podziale zysku i pokrywaniu strat w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 216).

(4) Do przedsiębiorstw państwowych mających formę prawną spółek handlowych oraz przedsiębiorstw o kapitale mieszanym: państwowym, spółdzielczym i związków samorządu terytorialnego, pociągniętych do obowiązku podatkowego według przepisów Działu III na podstawie upoważnienia z art. 2 ust. (4) mają odpowiednie zastosowanie przepisy dekretu z dnia 4 czerwca 1946 r. o podziale zysku i pokrywaniu strat w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 216).

Art. 27. Podatnicy, wymienieni w art. 26, obowiązani są do dnia 15 każdego miesiąca do uiszczania zaliczek miesięcznych na podatek dochodowy w wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu.

Art. 28. (1) Podatek dochodowy według przepisów działu niniejszego płatny jest w terminie wyznaczonym do składania zeznań.

(2) Różnica pomiędzy kwotą podatku ustaloną przez władzę wymiarową za rok podatkowy, a kwotą przypadającą do zapłaty według zeznania, po potrąceniu uiszczonych zaliczek miesięcznych (art. 27), płatna jest w ciągu miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

D z i a ł IV.

Art. 29. (1) Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu tracą moc wszelkie przepisy w przedmiotach nim unormowanych, w szczególności:

- 1) przepisy art. 1—19, 21—40 i 46—48 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6) wraz z późniejszymi zmianami;
- 2) dekret z dnia 14 stycznia 1945 r. o poborze 50% dodatku wojennego do państwowego podatku dochodowego (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 8);
- 3) przepisy ustaw szczególnych w częściach dotyczących podmiotowych zwolnień od podatku.

(2) Przepisy wymienione w ust. (1) stosuje się jednak do podatku dochodowego, przypadającego za czas do dnia 31 grudnia 1945 r.

Art. 30. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 31. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1946 r.